Ч. 136. Неділя 2 липня (19 червня) 1905. Рік XV.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік	К 4·80
на пів року	„ 2·40
на чверть року	„ 1·20
місячно . . .	„ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К 10·80
на пів року	„ 5·40
на чверть року	„ 2·70
місячно . . .	„ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Положене на Угорщині. — Справа мирових переговорів. — Революция в Росиї.

З Будапешту доносять до „Wiener Allgem Zeitung“, що в найблизших днях розпічнуть ся переговори межи короною а сполученою опозициєю на основі уступок, які наміряє зробити Цісар. Барон Феєрварі на вчерашній авдиенциї у Цісаря порушив гадку, що повинно розходити ся о винайденє відповідної форми, в якій повага корони не була би нарушена. Як зачувати, першим з політиків, котрі будуть покликані, має бути Кошут. — В угорских політичних кругах впевнюють, що барон Феєрварі запросив письменно провідників сторонництв опозицийних на конференцию для усуненя дотеперішних ріжниць. Конференция має відбути ся в неділю по полудни в палаті міністерства справ внутрішних.

До аґентиї Гаваса в Парижи доносять з Петербурга, що після заявлень в політичних кругах вже покінчено приготовленя до мирових переговорів і небавом вже з'їдуть ся росийскі та японьскі повновластники. Вже навіть подають особи тих повновластників, іменно парискe видане „New York Heralda“ доносить, що росийске правительство повідомило президента Рузвельта про номінацию парискoго амбасадора Нелидова повновластником до мирових переговорів а Японія іменувала повновластником міністра заграничних справ Камуру. Про ті постанови повідомив президент Рузвельт як Росию, так і Японію.

Що до будучих услівій мира зазначують ся в Японії голоси, з яких виходило би, що Японці будуть жадати крім відшкодованя також якусь часть росийскої території. Як доносить Бюро Райтера з Токіо, комітет тамошної конституцийної партиї вручив президентови міністрів ухвалену собою резолюцию, в якій для забезпеченя японьскої держави в будуччині і для утревaленя мира у всхідній Азиї, на першім місци жадає відступленя Росиєю якоїсь области землї, відтак доперва звороту коштів війни і остаточного та ясного управильненя справи Кореї та Манджуриї. — Подібні жаданя поставила і могуча в Японії поступова партия в своїй відозві до народа, додавши ще кілька побічних точок.

В Одесї приходить до чим раз страшнійших річий, коли повірити телеґрамам, які надходять звідтам дорогою на Льондон і Берлин. І так доносять з Берлина: Корабель „Князь Потемкин“ стоїть при самім березї з оберненими на місто арматами. На березї стоїть сторожа, зложена з моряків панцирника, котра має повідомляти залогу корабля про наближуванє войска. На даний знак заповіджено бомбардованє міста. Адмірал порту заявив свою готовість пійти як заставник на поклад „Потемкина“, аби лиш уратувати місто. Збунтовані моряки не дали доси ніякої відповіди. На улицях роздають ся заєдно вистріли козаків. Шкоду, якої наробили страйкуючі робітники, обчисляють доси на 50 міліонів марок. — З Льондона доносять: Вчера вечером розпочало ся бомбардованє міста. Доси ще малі шкоди, однако кождої хвилї дожидають, що бомбардованє розпічне ся на ново. — Вість ту потверджує слїдуюча телеґрама наспівша з Одеси: По похоронї моряка Омельчука, в котрім взяли участь десятьох єго товаришів з залоги „Кн. Потемкина“, прийшло до політичних демонстраций. В часї повороту з похоронного походу моряків увязнено. Тоді „Потемкин“ дав насамперед два сліпі вистріли, а відтак один острий. Куля знищила один приватний будинок. Супротив того власти випустили увязнених моряків. Доступ до порту замкнуло войско. Цїловий уряд замкнено. Всякий рух цїлком перестав. — Daily Mail довідує ся від свого дописувателя з Одеси: Минувшої ночи социялісти підложили огонь під нові магазини на зелїзничій стациї. 7000 тон зелїзничих порогів згорі-

ТАЙНА.

Епізод з росийско-японьскої війни.

(З росийского — Евгена Чирикова).

(Конець).

Лелька усьміхнув ся вимушено і сумовито і звернув ясний погляд, який мав ще маленькою дитиною, на очи матери.

— Лелька, чому ти не сказав нам: бувайте здорові? — питала она, вкриваючи єго чоло, лиця і руки поцїлуями. Він не сказав слова, але шевелячи губами, відповів:

— Се нїчо, атже я тут.

— Ходи до середини, моя дитино!

Однак він похитав головою з тою самою вимушеною усьмішкою, що роздирала серце.

В тій хвили она прокинула ся і побачила, що находила ся не в своїй комнатї, але на місци відпочинку Лельки. Впрочім пригадує собі добре, що знов положила ся до свого ліжка.

Тепер питає себе, чи то був сон чи може....

Від тої ночи до єї душі закрала ся розпука. Страшний ляк, майже певність, що Лелька погиб, іменно в хвили, коли она про него снила, мучить безнастанно єї ум. Лелька прийшов в послїдне з нею попращати ся... Та гадка переслїдує єї вічно, а що она не хотїла єї спекати ся, бачила сина погибшим і мертвим. Коли скінчила оповідати, пролила знов чимало слїз і почала цїлувати куверту, малу куверту з червоними берегами.

— Не має цукру анї тютюну — лебедїла крізь слези... — Курить тютюн з кантини... Бідний Лелька!... Бідний хлопчина!

Тайна, яку скривали перед матірю, запанувала мовчки в домі і оповила всїм душі важкою жалобою.

Віра бояла ся плакати при матери і йшла до свояків, що мешкали в сусїдстві. Тут давала опуст свому болеви, закопувала голову в подушки і заводила за братом:

— Лелька... Лелька!

Коли пролила всї слези, підвела ся, обмила лице сьвіжою водою, напудровала ся перед зеркалом і з удаваною веселостию вертала до дому, виминаючи по змозї бистрий погляд матери, що придивляла ся їй завзято.

Володкова мати, тїтка Люїза, відвідувала їх досить часто; хотяй нїхто єї про се не питав, старала ся пояснити причини мовчаня Лельки, що не відповідав на телеґраму. Рівночасно приймала вид людини, що радо перечить і сварить ся.

— Нїчо дивного, що він мовчить. На війнї чоловік сегодня тут, а завтра там.

Тїтка Люїза говорила неправду, а щоби своїм словам надати більше імовірности, оповіла про депешу, якої не дістала, бо перенесла ся до иншого мешканя в тім самім домі...

— Тому нема чого дивувати ся.

Єї син прийшов також, глянув на Віру значучо і почав ходити по комнатї, мугикаючи під носом пісоньку з „Ґейши“. Станув перед Лельковою фотоґрафією, що стояла в комнатї матери на комоді, взяв єї до руки і приглядав ся їй довго. Лелька виглядав на нїй веселий, усьміхнений, і се видало ся молодому урядникови так дивним, що він наслїдком немилого враженя поставив рамцї на своє місце і відійшов.

— Ось оно як — пробурмотів і підспівуючи мельодию з „Ґейши“, почав дальше ходити. Думав про те, як він підчас послїдної відпустки ловив з Лелькою рибу на вудку... Було се, здавалось, так недавно... Чиж се можливе, щоби Лелька мав до них більше не вернути?

Так...

Часом відвідувала їх одна приятелька Віри, бідна молода дівчина, що не мала на сьвітї нїкого; в неї були ніжні очи, а волосє клубило ся буйно над висками. Знала Лельку лиш поверховно, бо лиш раз єго бачила і з ним говорила, однак по єго смерти почула до него неповздержну симпатию.

Хотїла бачити єго образ і пожираючи єго лагідними очима, стапула перед комодою непорушно. Потім усїла коло Лелькової матери, крутила для неї папіроски, старала ся відгадати єї гадки і глядїла на неї з безмежною ніжностию.

Тайна, яку скривали перед матірю, наповняла дім тїнями смерти, що з дня на день ставали темнїйші і густїйші.

Говорили незвичайно обережно, з вічливостию, що нїколи не томила; ходили, як в мешканю сплячої людини. Часто наставали довгі павзи, на лицях виступала повага, хоч скупа,

ло. Товпа окружає порт, де всї будинки стоять в полуміни. Вояки заєдно стріляють. Кількасот людий убито. Нинї рано кілька ваґонів наповнених трупами відвезено на кладовище. В часї, коли пишу ту депешу, роздають ся на улици заєдно вистріли. Корабель „Кн. Потемкин“ поки що поводить ся супокійно. Не можлива річ одержати від властий дозвіл на оглянене місця розрухів. — Льондоньскі фірми одержали знов такі вісти з Одеси: Не можлива річ взагалї, урядувати, однак доси нї один з анґлїйских кораблів не є ушкоджений. Велику скількість нагромадженого на побережи дерева спалено. — До иншої фірми телеґрафують: Цїлу ніч ведено завзяті борби. Кількасот осіб убито і ранено, торговельні доми попалено. — З Одеси телеґрафують до Берлина, що місто в деяких дїльницях замінило ся в куци розвалин. Богато державних і приватних будинків упало жертвою пожару. Страти доходять до 100 міліонів рублів. Знищено всї торговельні доми над берегом. При тім поубивано богато грецких купців. — З Петербурга доносять до Берлина: Цїлий бунт на корабли „Кн. Потемкин“ був від давна приготовлений социялїстами. Социялїсти мали вже перед тим заявити свою солїдарність зі страйкуючими робітниками в Одесї. В Петербурзї більшість публики взагалї ще не знає о подіях в Одесї. Лише деякі круги одержали вчера о тім вість. Часописям строго заборонено подавати подробицї з кровавих днїв Одеси. В войскових кругах великий неспокій, бо побоюють ся, що подїї в Одесї будуть мати необчислимі наслїдки. Можлива бо річ, що і войска, які тепер покликано під оружиє, получать ся зі збунтованими моряками. Також оногдашне іменоване Ґріпенберґа інспектором цїлої армії викликує побоюваня, позаяк в армії знають, що ґен. Линевич, запитаний царем, чи бажає мати Ґріпенберґа комендантом одної з армій, відповів коротко: „Не бажаю того“. — Дальше доносять з Петербурга: В тутешних правлячих кругах дуже побоюють ся, щоби моряки в Кронштадтї, що служать на тамошних воєнних кораблях, не збунтовали ся і не прилучили ся до ворохобників. О подіях в Одесї не подано ніяких телєґрам, однако дивним способом моряки о тих подіях дуже добре знають. На случай колиби они збунтували ся, грозить небезпечність самому Петербургови. Власти заявляють, що Одеса цїлком здана на ласку збунтованих робітників і моряків. О побутї прочої части чорноморскої фльоти нїчого в Петербурзї не знають. Натомість заєдно удержують ся поголоски, що 4 воєнні кораблї збунтували ся.

Новинки.

Львів, дня 1 липня 1905.

— Преосьв. Епископ др. Григорий Хомишин звізитував в місяци червни часть деканатів надвірняньского і косівского, а 29 с. м. від'їхав з Косівщини — як звідтам доносять — до Станиславова, щоби взяти участь дня 2 липня в торжестві Пресьв. Евхаристиї і бути присутним при конкурсових іспитах на днях 4 і 5 липня. По тім виїзджає Преосьв. епископ на Поділє, де буде візитувати скальский деканат до 15 липня.

— Дирекция лїцея руского інститута для дївчат в Перемишли має честь повідомити Вп. родичів і опікунів, що вступні іспити до приготовляючої кляси та до І., ІІ. і ІІІ. лїцея відбудуть ся перед феріями дня 3 і 4 липня с. р., а по феріях 3 і 4 вересня с. р. за кождим разом від 3 до 6 год. пополудни.

— Піддвигненє рільництва. Угорске мінїстерство рільництва старає ся піднести економічно угорских дрібних рільників та закладає в тій цїли взірцеві господарства, щоби тим способом спонукати рільників до красшої управи землї, плеканя расової худоби і т. д. В послїдних часах засновано такі взірцеві господарства і в околицях, які замешкують Русини. В Березї, в Арданові і ще в двох инших селах закладають ся взірцеві господарства. Рівночасно що року устроює ся богато господарских курсів. Минувшого року устроєно такі курси в 250 селах, при участи 200.000 господарів. В 320 селах відбули ся курси специяльної господарки та домашного ремесла і з тих курсів користало 12.000 селян. Були ще курси для инших господарских відділів також при участи около 12.000 селян.

— Еміґрация до Канади. Недавно канадийске правительство видало розпорядженє, що еміґранти прибуваючі до Канади мають виказати ся, що посїдають 250 К готівкою та білєт до стациї, до котрої хочуть доїхати. Вимок робить ся лише для тих осіб, що ідуть до свояків і то лише о стілько, о скілько ті зобовяжуть ся письменно опікувати ся людьми, що до них прибули.

— Саранча знищила всї засїви в північно-західній Персиї, а іменно в провінциях Пишенурі, Сензевārі і Турбетї. Наслїдком того підскочили в Персиї цїни збіжа, а між біднїйшим населенєм настав голод.

— З Коропця доносять: Місточко Коропець лежить в половинї дороги між Товмачем а Бучачем і числить 5628 душ населеня. Громадска рада ухвалила просити дотичні власти о отворенє повітового суду в Коропци. До округа того суду належало би 14 громад: 6 з судового повіта в Потоцї золотім, 5 з суд. пов. в Монастириских, а 3 з суд. пов. товмацкого.

— Налоговий розбишака. Черновецкий суд присяжних розбирав сими днями таку справу. Андрій Царик з Ренужинець вже сидїв раз за молоду на лаві обжалованих за рабунковє убийство і тодї засуджено его на шибеницю. По уласкавленю на дожизненну вязницю пробув в ній $22^1/_2$ року. А коли решту кари даровано ему в дорозї ласки, вернув домів, щоби знов взяти на душу страшний гріх. Ось дня 24 лютого с. р. закрав ся Царик до комори старого Кирила Леська і украв у него курку. При виходї зустрів ся з Леськом, що вийшов случайно з хати. Лесько хотїв Царика придержати, але він кинув ним до землї і став его душити так довго, аж він віддав духа. По сїм пійшов Царик до хати, забрав трохи одїня, курок і пійшов спокійно домів. Коли его по трох днях арештовано, признав ся до вини, а в вівторок признав его трибунал судиїв присяжних по переведенїй розправі 6 голосами против 6-ох винним рабункового убийства. В виду того засудив его судовий трибунал на кару смерти через пові-

часто переривана і суха розмова обертала ся лише довкола дрібничних справ. Знали, що преці одного дня тайна вийде на яву, і з страху перед тою критичною хвилею відсували сю подію о скілько мож найдальше.

Несказана тревога налягла їх души; атмосфера, серед якої в день ледви можна було дихати, ставала нестерпною, коли западав вечір. Із страху, щоби мати не дізнала ся з часописий, листів або від приятелів лихої вісти, чатували при дверех і на коритари на кождого, хто входив до дому, переймали кореспонденцию і заким їй доручили, переконували ся, чи в листах нема тайни, котру всї берегли так пильно.

З кождим днем сум і тревога ставали більшими, уми напружували ся до краю, дожидане страшної подїї мучило їх; они ледви сьміли шептати, і мовчанка запановувала в домі. Голосна розмова в сїнех, тяжкі кроки, дзвоненє, шелест одежи за дверима, сьміх прохожих, що доносив ся крізь отворене вікно з улицї, гуркіт возів, все те дїймаючо потрясало їх нервами. В день ждали нетерпеливо на ніч, а підчас страшних ночий бажали знов побачити сонце і сьвітло. Години в день видавали ся безконечними, однак ніч наповняла їх жахом при помочи своїх тїний і загальної мовчанки, переривaної лише дивним шелестом.

Віра бояла ся нічної темряви, їй здавало ся, що хтось скрадає ся в комнатї, досягає еї своїм віддихом, сїдає в кутї і глядить на неї широкими очима.... Она перехрестила ся, підвела ся на лїжку і спитала тихенько:

— То ви, мамо?

Нїхто не відповідав. Всюди панувала мовчанка, серед котрої було чути голосно і виразно правильне тиканє будильника, що належав колись до Лельки; хвилї минали, час уплив, Лелька щезав в дальшім і дальшім просторі, і его смерть являла ся тим певнїйша.

От і сей годинник показував ему за житя час. Коли не міг заснути, то мабуть прислухував ся, подібно як она, всяким можливим звукам або потонув у своїх думках....

Про що він думав? Сего нїхто вже не дізнає ся.

Она сховала голову в подушках і плакала, тихо схлипцуючи, бо бояла ся, щоби хто еї не почув. Спомини обсїли еї роєм, а з них вирнув Лелька, веселий і жадний житя. Тепер він танцює, тепер веслує, відтак іде з нею на прохід і подає їй рамя. Тепер сидить в тій самій комнатї свобідно на крісли, немов на кони, і оповідає веселі історії, а сьміх лунає в цїлім домі.... Все те таке ясне і виразне, що она чує тупанє его підошв підчас танцю і хлюпанє води, що сріблистими перлами розбризкуєсь довкола човна. Она чує Лелькове рамя при своїм і бачить, як він вибухає щасливим сьміхом, що сидить при еї боцї.

— Мамо, ви не спите!

Нїхто їй не відповідає, лише будильник, про котрого Віра вже не думала, видає на ново голоснє, оживлене тиканє, начеб якась таємна рука его на хвилю спинила, і він тепер намагаєсь втрачений час надоложити.

— Тик-так-тик-так-тик-так!

Здає ся, немов два карлики ковалї бють малесенькими молотами на дрібне ковало.

А час минає і уносить Лельку геть, геть, геть далеко....

Лихе дїло.

(З француского — **Шарля Муслєта**)

Я невдоволений собою: я допустив ся лихого дїла.

То було на початку грудня. Я мусів вийти з дому, хоч було страшно зимно; вітер дув різко як сталь, кроки на хіднику гомонїли сухо і голосно. Прохожі, здавалось, не йшли улицями, але летїли.

Я страх не люблю того, що зовуть „здоровим морозом“ і тому забезпечив ся против него дуже старанно. Одів ся тепло, на уха наложив охоронцї, руки вложив в кожушкові рукавички. Так забезпечений ішов я моторно улицею і мрів про найкрасші пляни на будучину.

На розї улиць Лїваль і Фроцо якась женщина, сперта о мур і з дитиною на рамени, простягла до мене руку і сказала благальним голосом:

— Змилосердїть ся, пане, прошу!...

Я пішов без відповіди швидко дальше і старав ся в себе вмовити, що спішу ся, вже пізно, що то було-б нерозумно тепер, в таку студінь здоймати рукавички, ставати, розпинати плащ, сурдут, глядати мошонки, притім змерзнути порядно в пальцї і всю ту старанність, з якою я забезпечив ся против морозу, для когось там злегковажити. Менї було так добре, коли тепло закутаний ішов своєю дорогою!

І щоби своїй постанові „не перестудити ся“ остати вірним, я приспішив ходу. Однак убога женщина йшла за мною; за кілька хвиль стояла знов коло мене, простягла руку і жебрала:

— Пане, прошу, майте милосердє!...

Я глипнув на неї побіжно і замітив, що она була дуже пригноблена. Зирнув крадьком на дитину.... Мушу признати ся, що на еї вид

шене. Оборонець Царика зголосив жалобу неважности.

— **Утеча із вязниці.** Йосиф Лужаньский, котрого за убите Брамбіна на Габсбурґскій горі в Чернівцях засуджено спершу на смерть, а відтак на дожизненну вязницю, утїк перед кількома днями разом з небезпечним вломником Т. Павликом з львівского заведеня карного, але его спіймано ще того дня таки у Львові. Павлик пропав без слїду.

— **За убийство.** Сими днями відбула ся перед львівским судом присяжних розправа против робітника броварняного Йосифа Ожґи, котрий — як ми свого часу доносили — застрілив на Янівскій улици у Львові свого сусїда Ів. Пирку. По переведеній розправі трибунал засудив Ожґу на 4 роки вязниці з постом що 14 днів.

— **Огні.** Вчера по полудни вибух з незвістної доси причини пожар в Скнилові під Львовом. Займило ся від хати селянина Скарпша, а звідси розширив ся огонь дальше, обіймивши вскорі 14 сусїдних будинків. При помочи помочи пожарних сторожий зі Львова, Сигнівки, Басівки, Кульпаркова і ин. удало ся вкінци перед вечером спинити огонь. В огни погибла одна корова і згоріло 140 корон паперовими грішми у одного з погорільців. Значна шкода була лиш в части обезпечена.

† **Померли:** Виктория з Меруновичів Мерунович, жена польского публицисти і посла до ради державної і сойму п. Теофиля Меруновича, у Львові, в 59-ім роцї житя; — Филип Люденевич, емеритований управитель нардної школи, в Ярославі, в 68-ім роцї житя.

Телеґрами.

Відень 1 липня. Палата панів приймила ухвалені палатою послів предложене о зелїзницях і буджетовім провізорию.

Відень 1 липня. Президент угорского кабінету бар. Феєрварі відїхав вчера по полудни назад до Будапешту.

Кракїв 1 липня. Вчера і нинї переїхало через Кракїв богато людий з Одеси, утїкаючих перед тамошними розрухами. Описують они страшні події, які там лучили ся.

Петербург 1 липня. Росийске правительство обернуло ся до держав з просьбою, аби могло стоячі в Константинополи кораблї росийскі вислати до Одеси. — Після насцївших вістий адмірал Кріґер прибув вже до Одеси. Зачувати також, що затоплено два кораблї росийскої фльоти.

Петербург 1 липня. Після вістий з Кронштадту моряки заняті на воєнних кораблях відмовили офіцирам послуху. Одного з них обкинули каміньєм і тяжко покалїчено. Залогу в Петергофі від кількох днів скріплено.

Петербург 1 липня. Перший день мобілїзациї минув спокійно. Покликаних буде 80.000 вояків резервових і після поголоски полишать ся на місци для доповненя ґвардиї, котра удає ся на поле війни.

Петербург 1 липня. Міністер комунікациї кн. Хилков замовив 1136 льокомотив в Німеччинї і Америцї та материяли до будови зелїзниці надамурскої до Владивостока.

Кронштадт 1 липня. Портові робітники розпочали страйк, жадаючи підвисшення платнї. Заколотів не було. Войско пильнує ладу. Склади горівки і склепи позамикані.

Токіо 1 липня. Затоплений коло Порт Артура росийский панцирник „Пересвет" добули Японцї з води. Той корабель по направленю буде прилучений до японьскої фльоти.

Вашинґтон 1 липня. Як бюро Райтера доносить, телеґрафував американьский консуль з Одеси: Вчера в полудне прибула тут севастопольска ескадра. Залога „Кн. Потемкина" піддала ся сейчас, не давши нї одного вистрілу. По приїздї ескадри перестало войско стріляти в улицях міста.

Берлин 1 липня. З огляду на розрухи в Росиї скріплено граничні залоги в Німеччинї. Положенє поважне.

Льондон 1 липня. Daily Express доносить з Петербурга: В Либаві збунтовало ся шість компаний моряків. Покликано войско. Прийшло до завзятої борби. Вправдї збунтованих моряків розігнано, але они всціли утечи з оружиєм і муніциєю.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа у Львові дня 30 червня.** Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·10 до 8·25; жито 6·15 до 6·30; овес 7·10 до 7·30; ячмінь пашний 5·75 до 6·25; ячмінь броварний 6·25 до 6·50; ріпак 9·75 до 10·25; льнянка —·— до —·— горох до вареня 7·75 до 9·25; вика 11·50 до 12·50; бобик 7·20 до 7·50; гречка 10.50 до 12·—; кукурудза стара 7·25 до 8·40; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 40·— до 60·—; конюшина біла 50·— до 62·—; конюшина шведска 45·— до 65·—; тимотка 25·— до 30·—.

мене зібрала на хвильку охота, сягнути за мошонкою.... Однак та хвиля тревала ледви секунду і я пішов дальше.

Думаю навіть, Бог простить менї, що я мав до дїла із звичайною мантійкою, налоговою жебрачкою, яких в Парижи тисячі, і тому спішив ся дальше, зовсім не клопочучись тою женщиною.

Та ледви я дійшов до кінця улиці Ляваль, як в менї прокинуло ся все, що було спільне із справедливостию, чеснотою і благородностию, і виступило против мого поведеня.

— Нужденний я! — сказав я до себе.

І я вернув ся чим скорше, не могучи поняти, як міг свою жорстокість посунути так далеко. Та коли прибув на ріг улиць Ляваль і Фрошо, бідна женщина пропала. На дармо я озирав ся на всї сторони.

— Она не може далеко бути — потішав ся я.

Питаю одного послугача:

— Чи не переходила туди жебрачка з дитиною на рамени?

Він єї бачив, але не знає, де она подїла ся.

— Треба єї знайти, мушу знайти, мушу! — зворушений повторяю в дусї.

Іду вздовж улиці Фрошо, що кінчить ся при бульварі, слїджу на всї сторони, але не видко нїкого....

— Боже — думаю — куди она могла піти? Виглядала страшно знесилена, ледви на ногах держала ся, єї голос тремтїв, а я, я був в силї не вислухати того голосу! В єї навязчивій просьбі було щось незвичайного... щось потрясаючого.... Так, так, мушу єї віднайти.

Чим раз пильнїйше розглядаю ся довкола, зазираю в кождий кутик, але за нею слїд пропав.

— Ах, Боже... та дитина... то маленьке єство в лахах, дрібне тільце, виставлене на люту борбу з нуждою, той бідний хробак, що сплаканий з голоду, синїй від стужі, заснув на рамени женщини! Щоби дитину виставити на тріскучий мороз, щоби зробити з неї „вивіску милосердя", мусїла бідна женщина бути лишеною всяких средств.... Дїйсно не мала нічого, лише подерту одежину на собі, імовірно була без даху, певно послїдне продала і відтак пішла жебрати, щоби за вижебраний гріш забезпечити собі нічліг. А я єї пустив! Я замкнув очи і уха, щоби не попсути собі вигідного тепла, не нарушити свого самовдоволеня! Ах, нужденний, трусливий з мене чоловік!

Я був в розпуцї.

Іду вздовж бульвару де Мартір, вертаюсь назад на улицю Фрошо, глядаю надармо бідної женщини. Не знати, що я дав би за те, коби лише менї пощастило ся віднайти нещасну....

Сумний здогад почав виринати в моїх думках. Коли так навязчиво мене просила, покладала імовірно на мене послїдну надію, я мав бути для неї послїдною дошкою ратунку! Певно сказала в розпуцї: „Зверни ся ще до того, лише до него, більше до нікого!" А потім... ах, куди веде дорога женщини, що упала в борбі з нуждою?!

Мої заходи, мої гляданя були безуспішні. Я не пішов вже своєю дорогою. З похнюпленою головою я вернув до дому, мій веселий настрій кудись подїв ся, я не думав вже про пляни на будучину, я був сумний, понурий, невдоволений собою. Не чув вже анї стужі, нї вітру. Мусїв думати лише про нещастну женщину і єї бідну дитину.

Ще довго потім переслїдували мене спомини тих двох нуждарів. Я чув наслїдки мого лихого дїла, якого я допустив ся, і був дуже невдоволений собою.

Що дав би я ще нинї за те, коли-б я тодї вислухав бідної женщини!...

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Ловиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).